

Schoonebeker schapen begrazen het gemeentelijk groen

Nadat in 2010 de gemeenten Reiderland Scheemda en Winschoten waren samengevoegd tot de nieuwe gemeente Oldambt, moest een nieuwe organisatie worden vormgegeven. Vanuit de gemeenteraad kwam de vraag: wat zijn de mogelijkheden voor begrazing met schapen in Blauwestad? Dit is vertaald naar: hoe krijgen we meer groen met een natuurlijker beeld in de hele stad? De domeinbeheerder groen, George Kievitsboch, onderzocht of het begrazen van de parken, gazons en wegbermen met een kudde schapen mogelijkheden bood.

Tot 2010 voerden de gemeenten Reiderland Scheemda en Winschoten, nu Oldambt, het groenbeheer uit met eigen personeel, aangevuld met mensen vanuit de werkvoorziening. Daarnaast werd van enkele bermen het ecologisch onderhoud uitbesteed aan een daarin gespecialiseerd bedrijf. Een nieuw op te zetten beheersysteem diende wel binnen het huidige budget te blijven. Na onderzoek bleek al snel dat een begrazingsproject met schapen perspectief bood. Dat moest meer kwaliteit toevoegen aan de buitenwijken.

In oktober 2012 startte een proef met een

kudde van 250 Schoonebeker schapen. Met de schapen wilde men de diversiteit van de flora en fauna vergroten. Voordat het zover was, moest er veel voorwerk worden verricht. De schapen lopen dan immers door je straat en langs je ramen en deuren. Ze komen wel erg dicht bij de mensen. Door de buurt bij het project te betrekken moest draagvlak worden gecreëerd. Zo iets is niet dwingend op te leggen.

Aaibaarheidsfactor

Inmiddels is de kudde een aantal keren door de wijken getrokken en zijn er nog

geen klachten ontvangen. In deze zijn de bewoners zeer tolerant. Dat komt mede doordat de aaibaarheidsfactor groot is. Verder speelt mee dat de herder de mensen bij de kudde betreft.

Er moesten een looproute en een begrazingsplan worden opgezet. De gemeente wilde daar waar mogelijk af van de gladde gazons en met een aantal keren begrazen via een soort tussenvorm de gazons wat laten verruwen. Er loopt nu een proef om te zien hoe vaak er begraasd dient te worden. In eerste instantie gaat men ervan uit dat drie keer per jaar een begrazing voor de voorheen intensief beheerde gazons voldoende is. Voor de minder intensief en de extensief beheerde objecten rekent men met twee of zelfs één begrazing per jaar toe te kunnen.

De proef duurt voorlopig drie jaar. Valt die goed uit, dan kan het project eventueel breder ingezet worden. Vanuit andere dorpen is al belangstelling getoond. Voor het

Leen de Vos

Leen de Vos

Zeldzame schapenrassen grazen in Blauwestad

Leen de Vos

compacte beheer is een wat kleinere kudde beter inzetbaar. De route wordt, in overleg met de beheerder van de kudde, samengesteld. De schapen overnachten op het perceel waar ze 's middags zijn geëindigd of daar in de buurt. Daarop wordt een licht en verplaatsbaar rasterwerk geplaatst. Zo kunnen ze 's morgens weer verder waar ze zijn gebleven. Dat voorkomt veel onnodig loopwerk. Een enkele keer is de kudde 's nachts lastig gevallen door jonge vandalen. Maar door de betrokkenheid van de buurtbewoners werd de overlast snel verijdel. 'Jullie blijven van onze schapen af!', aldus de boze buurtbewoners.

Blauwestad

Het idee voor het groots opgezette project Blauwestad ontstond eind jaren tachtig. Het totale gebied omvat een meer van rond de 800 ha en een nieuw recreatiegebied van rond de 350 ha. De opzet van het plan was om de leefbaarheid, de natuur, de recreatie en de economie van Oost-Groningen een impuls te geven. Nu, na een aantal jaren, blijkt dat de economie en de recreatie in en rondom Blauwestad goed op gang is gekomen. Maar ook dat de verkoop van de bouwkvavels achterblijft. Op de nog niet verkochte kvavels en de nog niet bouwrijp gemaakte percelen komt de nieuwe natuur sterk op. Men wil door het

opzetten van een begrazingsproject deze verruwing aantrekkelijker maken voor de bewoners. In Blauwestad wonen kritische bewoners, met name op het gebied van hun woonomgeving.

Grote grazers in het havenkwartier

Verschillende bouwkvavels in nagenoeg afgeronde wijkdelen worden mogelijk begraasd door kleinere koppels schapen van de zorgboerderij uit Finsterwolde. Op de grotere percelen worden gedurende de winterperiode de Schoonebeker en Veluwse heideschapen in gezet. Nadat aanvankelijk de bewoners wat sceptisch tegenover deze aanpak stonden, ziet de buurt het nu als een verrijking van de omgeving. De mogelijkheden om daarnaast plaatselijk rond het havenkwartier grotere grazers in te zetten, wordt op dit moment onderzocht. Gedacht wordt aan bijvoorbeeld enkele Gallowayrunderen binnen een raster. Er vinden gesprekken plaats met een plaatselijk bedrijf. Het totale begrazingsproject met kleine en eventueel grote grazers wordt opgezet in het kader van een extra waardetoevoeging aan Blauwestad.

De schapen

Voor het begrazingsproject worden zowel Schoonebeker als Veluwse heideschapen ingezet. Dit jaar is er voor het eerst met

deze kudde begonnen. Het is een gemengde kudde met een leeftijd van circa drie à vier jaar. De schapen zijn deels raszuiver en deels zijn het kruisingen. Deze herfst is een deel van de kudde gedekt door Suffolkrammen.

Doel van dit experiment is te trachten wat zwaardere en meer vleesrijke lammeren te krijgen. In de zomermaanden grazen ze in de bebouwde kom en het stadspark. Omstreeks oktober, als daar vrijwel geen groen meer is, worden ze overgebracht naar Blauwestad.

Schapenbedrijf

De dieren zijn eigendom van Schapenbedrijf Kunst & Egberts uit Beerta. Dit bedrijf houdt zich bezig met het fokken van Swifter en Reinlander vleeslammeren. De fokkerij is hobbymatig begonnen en is uitgegroeid tot een bedrijfsmatige aanpak. Naast het fokken en het begrazen van het gemeentegroen is men begonnen met het opzetten van een schoolproject. Dit om de jeugd meer te betrekken bij de schapen en de natuur.

Met dit ambitieuze bedrijf heeft de gemeente Oldambt een begrazingscontract afgesloten. Hierdoor wordt de gemeente ontlast van het maaiprobleem. En de zeldzame rassen maken zich ook hier weer nuttig! ●